

HANDLÄGGARE/ENHET
Ekonomisk politik och
arbetsmarknad
Torbjörn Hällö

DATUM
2015-10-05

DIARIENUMMER
20150293

ERT DATUM
2015-06-22

ER REFERENS
Fi2015/3429

Finansdepartementet
Finansmarknadsavdelningen
103 33 STOCKHOLM

LOs yttrande över *Nya regler för AP-fonderna (DS 2015:34)*

Sammanfattning av LOs synpunkter:

- LO *avstyrker* promemorians förslag att avveckla de nuvarande fyra AP-fonderna (första, andra, tredje och fjärde) och ersätta dessa med tre nya fonder under en ny AP-fondsämnd.
- LO *anser* att promemorians förslag om att AP-fonderna bör lyda under friare placeringsregler är rimliga. Men LO menar att en reformering av placeringsreglerna, inom ramen för den befintliga organiseringen av AP-fonderna, behöver utredas.
- LO *anser* att dagens otidsenliga begränsningar av hur mycket fonderna får investera i ett enskilt företag behöver reformeras.
- LO *tillstyrker* promemorians förslag att avveckla Sjätte AP-fonden.
- LO *tillstyrker* promemorians förslag att ge Sjunde AP-fonden rätt att rösta på bolagsstämmor.
- LO *anser* att mycket tyder på att Pensionsgruppens modell för att arbeta behöver ses över på ett sätt som stärker Riksdagens roll.

LO avstyrker Pensionsgruppens förslag

AP-fonderna förvaltar över 1 000 miljarder kronor. Fonderna är en viktig del i trovärdigheten för det svenska pensionssystemet. Fonderna är också viktiga och aktiva ägare i det svenska näringslivet.

POSTADRESS 105 53 Stockholm
BESÖKSADRESS Barnhusgatan 18
TELEFON 08-796 25 00 TELEFAX 08-24 52 28
E-POST mailbox@lo.se HEMSIDA www.lo.se
ORGANISATIONSNUMMER 802001-9769
BANKGIRO 368-4834 PLUSGIRO 8 50-8

Landsorganisationen i Sverige

LO anser att AP-fondernas uppgift är att åstadkomma bästa möjliga avkastning till minsta möjliga risk och därmed bidra till att trygga löntagarnas pensioner på lång sikt. AP-fonderna bör inte ta närings- eller regionalpolitiska hänsyn.

LO anser att förvaltningen av buffertkapitalet ska organiseras på ett sätt som bidrar till riskspridning i förvaltningen av pensionsreserverna och skapar förutsättningar för ett aktivt ägande. Vidare ska förvaltningen organiseras på ett sätt som innebär bästa möjliga förutsättningar för kostnadseffektivitet samt för att bygga upp en professionell förvaltningsorganisation.

LOs inställning till Pensionsgruppens förslag till omorganisering av AP-fonderna kan sammanfattas med *If it aint broke, dont fix it*. Det betyder i korthet att vi inte ser vilka problem som Pensionsgruppens förslag avser lösa.

LO anser att det är rimligt att kontinuerligt se över och förbättra förvaltningen av buffertkapitalet. Men givet fondernas stora betydelse för svenska löntagares trygghet så behöver stora förändringar vara väl motiverade och bidra till en mer ändamålsenlig förvaltning.

Pensionsgruppens förslag är att fonderna ska minskas från fyra till tre och att styrningen ska ske via en gemensam referensportfölj som ska beslutas inom en myndighet direkt under regeringen.

LO:s uppfattning är att det nuvarande systemet med AP-fonderna i huvudsak fungerar väl. Fonderna har relativt låga avgifter och levererar rimlig avkastning.

LO ser inte hur Pensionsgruppens föreslagna omorganisering ska förbättra förutsättningarna för en trygg utveckling av löntagarnas pensioner. Tvärtom innebär förslaget en potentiellt minskad riskspridning och en allt för stor likriktning av placeringarna.

Det finns inget som tyder på att Pensionsgruppens förslag till omorganisering bidrar till påtagligt lägre förvaltningskostnader. Det bör också noteras att kostnaderna för att avveckla en av de stora AP-fonderna och införa en ny organisation kan bli påtagliga.

LO anser också att det är olämpligt att lägga AP-fondernas förvaltning direkt under en av regeringens myndigheter.

LO menar således att promemorians förslag om att avveckla de nuvarande fyra AP-fonderna (första, andra, tredje och fjärde) och ersätta dessa med tre nya fonder under en ny AP-fondsämnd **inte** bör genomföras.

Reformering av placeringsregler

Idag omgärdas AP-fondernas investeringar av flera kvantitativa begränsningsregler som begränsar vilka tillgångsslag som fonderna kan placera i. LO anser att promemorians förslag om att AP-fonderna bör lyda under friare placeringsregler är rimliga.

Men LO menar att en reformering av placeringsreglerna, inom ramen för den befintliga organiseringen av AP-fonderna, behöver utredas. En sådan ny utredning bör även se över möjligheterna att ge fonderna ett gemensamt mål.

LO vill därutöver påpeka att det framstår som otidsenligt att begränsa hur mycket fonderna får investera i ett enskilt företag. I dag finns begränsningar kring hur stor andel AP-fonderna får äga på den svenska börsen samt vilken röstandel en enskild AP-fond får ha i ett svenskt bolag. LO anser att även dessa restriktioner bör avskaffas. Om AP-fonderna förblir av den storlek som de är i dag ser vi inga problem med att fonderna i vissa fall blir stora ägare i enstaka svenska företag.

LO stödjer avvecklandet av Sjätte AP-fonden och reformering av Sjunde AP-fonden

Promemorian föreslår att Sjätte AP-fonden avvecklas. LO tillstyrker detta. LO anser inte att det är lämpligt med en nischfond i inom pensionssystemet. LO anser att sjätte AP-fonden bör fusioneras med någon eller några av de fyra AP-fonderna (1-4).

LO tillstyrker även promemorians förslag att ge Sjunde AP-fonden rätt att rösta på bolagsstämmor. LO anser att det är till gagn för pensionssystemets legitimitet och avkastning att förvaltare av pensionskapitalet är aktiva ägare.

Pensionsgruppens arbete

Det arbete som lett fram till promemorians förslag om en total omorganisering av AP-fonderna har föregåtts av egendomliga turer.

2012 kom utredningen ”AP-fonderna i pensionssystemet – effektivare förvaltning av pensionsreserven” (SOU 2012:5) där utredningen presenterade ett förslag om tre fonder och en ny organisation. Detta förslag är utgångspunkten för promemorians förslag. Men majoriteten i utredningen

som kom 2012 ville egentligen lägga ett helt annat förslag men hindrades av sina direktiv. Majoritens förslag lades istället som en bilaga till utredningen.

Utredningens huvudförslag remissbehandlades 2012 och möttes av stort motstånd.

Trots motståndet mot förslaget läggs det nu fram i en ny version av Pensionsgruppen. I den nya versionen har dock AP-fonderna placerats som en myndighet under regeringen.

Det är för LO mycket oklart vilka politiska partier som anser att promemorians förslag bör genomföras. Redan innan förslaget har remissbehandlats så har ett av partierna i Pensionsgruppen sagt att de inte stödjer förslaget.

LO anser att mycket tyder på att Pensionsgruppens modell för att arbeta behöver ses över på ett sätt som stärker Riksdagens roll. Om Pensionsgruppen ska vara välfungerande så behöver gruppen ha goda möjligheter för att självständigt belysa och utreda pensionssystemets utmaningar. För att det ska vara möjligt behöver sannolikt Pensionsgruppen förstärkas. Ett förslag skulle t.ex. vara att Pensionsgruppen får tillgång till en kvalificerad kanslifunktion som är frikopplad Regeringskansliet.

Med hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Karl-Petter Thorwaldsson

Torbjörn Hållö